

Canımız yandı ama moralimiz bozulmadı

DEİK Başkanı **Nail Olpak**,
Türkiye ekonomisine yö-
nelik manipülasyonun
iş dünyasının canını
yaktığını söyledi: Ama
moraller bozuk
değil. Kârlılık
değil arlılık dö-
nemindeyiz.
» ŞENAY KÖŞDERE-6

AB İLE İLİŞKİLERDE HIZLANMA VAR

■ ABD'nin tavni sonrasında Avrupa Birliği Türkiye'ye destek mesajları yayınladı. AB ile ilişkilerimizin yunusadığını söylemek doğru olur mu?

► Avrupa Birliği birkaç şey gördü. Amerika'nın tavni sadece Türkiye'ye yönelik bir tavir değil. NAFTA'nın ortadan kaldırılması, Meksika'ya sarfettiği cümleler, Çin ile ilişkileri... Avrupa bunun dönüp kendi üzerine de gelebileceğini farkettiler. Bu bir yakınlaşma doğurdu. Türkiye AB ilişkileri bir süredir zayıf gidiyordu. Burada bir hızlanma hem ihtiyaçtı, hem başladı. Sayın Cumhurbaşkanımız Amerika'daki temaslarından sonra Almanya'ya geçecek. Ve orada biz de Alman firmalarıyla bir görüşme yapacağız. Devamında Almanya'dan 80 kişilik bir grubun da Türkiye'ye gelmesi söz konusu. Bunun da hazırlıkları sürüyor.

Şu anda canımız yanıyor, canımız sıkıyor. Ama can sıkıklığıyla moral bozukluğunu birbirine karıştırmamak lazım.

TABLO PEMBE DEĞİL AMA KÖTÜ DE DEĞİL

■ Olumsuz senaryolar da telifaz ediyor. Sizin beklentileriniz nasıl?

► Banka hesaplarının dondurulacağı, sermayeye kısıtlama getirileceği konuşuldu. Bunun kesinlikle olmayacağına dair net açıklamalar yapıldı. Bankacılık sektörüyle ilgili senaryolar var. Türkiye'nin kısa vadeli borçların çevrilmesinde sorun görünüyor. Önümüzdeki 2 ayda sendikasyonlar var. 400 milyar doların hepsi ekim kasımında yenilenecekmiş gibi bir tablo çiziliyor. Bunun gerçekle ilgili yok. Sadece 30 milyar dolar gibi bir rakam var. O da 2 ay içinde değil. Gerçekçi olalım sendikasyonların yenilenen eski gibi bir talep olmayacak. Ama sıfır da olmayacak. Tablomuz pembe değil ama o kadar kötü de değil.

Küçülme yönündeki tedbirlerin doğru olmadığını düşünüyoruz. Şu ana kadar da özel sektöre bu yöne gitmedi.

GÜÇLÜ, GERÇEKÇİ BİR PROGRAM

■ Bakan Berat Albayrak'ın açıkladığı Yeni Ekonomik Programa ilişkin görüşleriniz nasıl?

► İstikrarı güçlendirmek için dengeli büyüyen, güçlü, ayakları yere basan, gerçekçi bir program açıklandı. Açıklanan hedeflerin somut, şeffaf, uygulanabilir ve hızlı adımlarla hayata geçirileceğine inanıyoruz. Böylelikle Türkiye ve dünyada iş çevrelerinin Türkiye ekonomisine güvenini hızla tekrar tesis edeceğine şüphemiz yok.

Fotoğraflar: Mustafa Akalç

HEDEFLER REEL VE TUTARLI

■ Programın hangi bölümlerinin alınacak çimem istersiniz?

► 2021'e kadar olan kademe- li büyüme ve kademeli enflasyon düşüşü hedefleri reel ve tutarlı. Büyüme hedefleriyle uyumlu enflasyon hedefleri dengeleme sürecini destekler nitelikte. Başlamayan kamu yatırımlarının durdurulması tasarruf açısından çok önemli. Konular özelinde çalışacak ofislerin kurulması da atılacak kararlı adımların göstergesi.

OLPAK: KÂRLILIK DEĞİL 'ARLILIK' DÖNEMİNDEYİZ

DEİK Başkanı Türkiye ekonomisinin manipülasyona maruz kaldığını belirterek, "İş dünyasının canı yandı. Ama moraller bozuk değil. Reel sektör biliyor ki; gün kâr etme günü değil" diyor.

DEİK Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Nail Ölpak, son 1.5 aydır dövizdeki dalgalanmayla birlikte başlayan süreçte iş dünyasının canının yandığını ancak özel sektörün küçülme, çalışan sayısını azaltma gibi tedbirlerle yönelmediğini söyledi. "Herkes fedakarlık yapacak" diyen Ölpak, reel sektörün 'karlılık değil, arlılık' döneminde olduğunu vurguladı.

MANİPÜLASYON YAPILIYOR

■ Ağustos ayında bir cuma günü dolar hızla yükselmeye başladı. Ve hâlâ dalgalı seyir devam ediyor. Nasıl analiz ediyorunuz bu süreci?

► Ekonomiye baktığımız zaman kendimizi ilişkin sorunlarımız olduğunu biliyoruz. Nedir bunlar; uzun zamandır konuştuğumuz bir cari açığımız var. Ama bugüne kadar bunu öyle veya böyle çevirebilmişiz. Bunun yanı sıra büyük risk oluşturmayan bir işsizliğimiz var. 10 civarında gezinizyoruz. Avrupa'da bundan daha fazla işsizliğe sahip ülkeler var. Bütçe açığı açısından da karmemeli kötü değil. Kamunun borçluluğu 30'lar seviyesinde. Bu da yüksek bir oran değil. Özetle, tablodaki olumsuzlukların farkındayız. Ama o cuma günü başlayan süreci oluşturan temel etkenlerin sadece bunlar olmadığını da görüyoruz. Böyle olunca da ister istemez aklımıza 'manipülasyon' geliyor.

■ İş dünyasında durum nasıl?

► Elbette ki dövizdeki hareketlilik kâr-

senay.kosdere@aksam.com.tr
İŞ YEMEĞİ
SENAY BÜYÜKKÖŞDERE

lılıkları etkilemiş durumda. Şu anda canımız yanıyor, canımız sıkıyor. Ama can sıkıklığıyla moral bozukluğunu da birbirine karıştırmamak lazım. Hâlâ morallerin bozulmaması olumlu bir gösterge olarak görüyorum. Bu tablonun içerisinde önceliğimiz üretimimizi sürdürmek, yapabildiğimiz ölçüde artırmaya çalışmaktır. Durdurduğumuz zaman kalmak zordur. Herkes fedakarlığı yapacak. Küçülme, çalışan sayısını azaltma yönündeki tedbirlerin doğru olmadığını düşünüyoruz. Şu ana kadar özel sektör bu yöne gitmedi. Bundan sonra da gitmeyecektir.

■ Firmaların kayıplarını sineye çekmeli diyorsunuz.

► Çekiyorlar da... Enflasyon rakamlarını açıkladı. TÜFE, 17.9, ÜFE 32'de. Bu ne demek. Üretici tarafında yüzde 32 enflasyon oluşmuş ancak bu tüketiciye yüzde 18 yansıtılmış. Reel sektör bunun farkında. Gün kâr etme günü değil, hep beraber ayakta kalma günü. Kârlılık değil, arlılık dönemi.

Dolar tahmini yapmadım YAPMAM

■ Sizin dolar tahmininiz var mı?

► Ben hiç dolar tahmininde bulunmadım. Tahminde bulunmay da yanlış buluyorum. Amerika'da FED'in 16 yıl başkanlığını yapan Alan Greenspan diye bir ekonomist vardı. O diyor ki, 'bir bankacıya hata yaptırmak istiyorsanız, dövizi tahmin ettirin'. Ancak bunun da ötesinde; şu anda piyasaya rahatsızlık veren elbette dövizin seviyesi. Ancak ondan daha fazla rahatsızlık veren kararsızlığı. Piyasa doların bir seviyede sabitlendiğini görürse, kendini buna göre ayarlar.

DEİK BAŞKANI NAIL ÖLPAK

AMERİKA'DA TÜRKİYE TABLOSUNU ANLATACAĞIZ

■ İş dünyası, sivil toplum kuruluşları sayıyettten bağımsız Amerika'ya ilişkileri yunusadınak adına görüşmelerde bulunuyor mu?

► FETÖ meselesi gibi millî menfaat konusunda bir sıkıntı yoksa, iş dünyası bu sorunları ortadan kaldırmak için çabalar. Biz DEİK olarak ticari diplomasiye ye-

şiyoruz. Onun dışında iş konseylerimiz var. Bunların en eskisi Türk-Amerikan İş Konseyi (TAİK). TAİK ile beraber de çalışıyoruz. 25 Eylül'de Cumhurbaşkanımızın Birleşmiş Milletler'de konuşması var. 26 Eylül'de de Biz DEİK-TAİK ve karşı karadımızda birlikte 9. yatırım konferansımız

gerçekleştirilecektir. Orada da Türkiye'nin bugünkü tablosunu anlatacağız.

■ Amerikan iş dünyası ne düşünüyor bu gerinlik konusunda?

► Bu konu bir şekilde liderlerin derse- ye girmesiyle çözülecek diyorlar. Bu gerinliği doğru bulmadıklarını söylüyorlar.

BİLEK GÜREŞİNİN HAMLELERİ...

■ Amerika önemli bir pazarımızdır. Negatif bir süreçte girdik. Ne olacak?

► Her zaman ülkelerin ilişkilerinde gerginlik olmuştur. Şu anda Amerika'ya da ilişkilerimizin en gergin olduğu dönem yaşıyoruz. Büyükelçimiz hala Washington'da görevini sürdürüyor. Geçen yıl Türkiye'nin Amerika'ya ilişkileri çok mükemmel miydi, değildi. Ama Amerika'ya dış ticaretimiz yüzde 32 artış gösterdi. Demek ki ticari ilişkiler çözülebilir durumda. 2 tane ürünün vergi düşürülmesi sonu değildir. Bu sadece karşılıklı bilek güreşinin bir hamlesidir. Çelik ve alüminyumla ilgili vergilerin getirdiği kayıp ne diye bekarsak, telifli edilebilir olduğunu görüyoruz. 1.2 milyar dolarlık hacim 160 milyar dolarlık ihracatın içinde çok da büyük kayıp sayılmaz.

Geçen yıl da Amerika'ya ilişkilerimiz mükemmel değildi ama dış ticaretimiz %32 artış gösterdi.